

गलाम फोर्ड

गजल गोमक

(गजल गोमक)

वीवीक माकीम मगर

गलाम फोर्ड

बीडा	: गजल
लोयाट	: रीक्चटुड
रीक्च	: मीमीक माकीम मगर
योल्च	: मूना माकीम मगर
योल्च लेस	: २०६५ माघ
छीक्च हील	: १००१गोटा
छीक्के इस्चको	: बाडीवासी जनजाटी उद्वान रास्टीरीष पर्टीस्थान सांचल सलीटपूर
जमानसिंह थापा माकीम मगर	: पिठौली-६ - रु.११०५/-
नर ब.ठाडामगर	: शिवमन्दिर - रु.१०००/-
मीन लाम्पीछानेमगर	: जौवारी - रु.१०००/-
तम ब.थालमगर	: शिवमन्दिर - रु.१०००/-
दुर्गा ब.रानामगर	: शिवमन्दिर - रु.९०१/-
टेक ब.थापा माकीम मगर	: पिठौली-६ - रु.५०१/-
धन ब.रानामगर	: शिवमन्दिर - रु.५०१/-
खेमलाल सुङ्गेलीमगर	: पिठौली-६ - रु.५०१/-
श्याम भेडीमगर	: शिवमन्दिर - रु.५०१/-
सागर थापामगर	: घोवाडि - रु.५०१/-
छापाखाना	: मञ्जूषी प्रेस, लगनखेल
कम्प्युटर	: मेक राना मगर
मीराइ	: ५० रूप्या
मेखोक खास्च	: डीपेन्डर राना "बास्तविक" मगर
इपके	: ९८४७०७१५८०, ९८०६९४०७५९
लेचो	: मीवा : नेपाल मगर सीप्या गूमस्था नवलपरासी मीवा : नेपाल मगर दूट टठा हूटोरीक वीकास केन्डर
ISBN	: 978-9937-2-1151-2

Galam Phoing

The Gazal collection of magar language by
Mimik Makim Magar (Janak)

मीमीक माकीम मगर

फून्का : पीठऊली-६ नवलपरासी

परीसमा : बि.ए.

बोई/मोई : डील, सूबी माकीम मगर

फून्चाक : २०४०/०६/०८

ढूटोरीक्या

mimik_magar@yahoo.com

छीक्च

ईटा डेईड

मगर ढूटोरीकाड खीन आसकाट गजलकार फूना । डा मन वडा सेरेइम ल ईन्नाड । टम्मसई म्मेक्को रीक्के हेक्च भरमी आल्को ईसको । रेन्का गजलकार इप्मले मगर ढूटई । पेलीस माआन्म ईसई काड न काजूसीड डेच मन लाच गजलकार मीमीक माकीम मगरेई वडा सेहच गजल लाम राहा । ईसई विढाइ रीक्च मेक बहादुर राना मगरके इट्ट राहच हेसकूड ढूटोरीकाड रीक्माओ मीटूसका जोक्चई अटनूहोस् ।

ईसको छीरचई अटनूहोस । ग्योम्चई अटनूहोस । टीसनीड डीनी छीनीक ईसको जीरचई राहमले । न्हाम्चई राहमले ईसकोई जाटनाड मगर ढूटोरीक नहेपचई राहमले ईटजाटम रीक्चई आन्नाड ढूट ड ढूटोरीक मूरुङ्चई नइले ।

बईराजी नाटा मगर

ISBN 993721151-4

9789937211512

Misiisng Pages

to read full text contact us/author

गलाम फोर्ड

गजल गोरम

मिमीक माकिम मगर

योल्व : मुना माकिम मगर

नीसटार डेच

मगर दूट मगरकुड मट्टई सम्पत्ति माहाले । ईसे नेपाल लिसो ड सम्पत्ति आले । दूट डेच हुटे छुके माहेक्च सम्पत्ति आले । ईसे सम्पत्तिके कानकुड पिट्टर पिट्टरीकोई सृष्टि जाट्टम जुक जुकिड हौंडा जजा मिजाकोके सेटाक्चई पाहाक्चई जिवाट्टम डाच आले । होट छान्म लहो मोई दूटके ढयाट्टके, रिक् भिलुक्के कानकुड सारकोटाड राहामले । कान पट्टकोई रोल्या ईसे दूट जिवाले माहाले डेहाड म्हाट्टले, सिले । मोई दूट सिया, म्हाटा डेहाड काने कुट जाट्टम ड माजुले ।

नवलपरासी पिठऊली मुच जनक माकिम मगर 'मिमीक' ए लहो मोई दूटाड रिक्च गजल काफेरी डई पढिस्के डिन्हा । गजलो म्हाकाड मेठोरलोक ड याहाम रिक्च बाटे डाके ढलीड सेहेच लगिडसा । आस्काटलाक लहो लिस हट्टई मोईभाके रोम रिक्मले । मगरकोई मट्टई माहालेम पट्टके सोके आर्घाके जाट्टमले । गजल्या माकिम ईट जाट्टम रिक्मले -

मोईभाड काने नामचोस जुराक्के ले,

मिखार छान्म लिसके ठेमाड भुराक्के ले ।

पेलीसाड हिल्वेऊ बुटा माछान्ले,

मासेहेच गिनडुक छिनीक न न्हराक्के ले ।

ईलाड डई सेटाक्च बुली हरफाड गजल्या मिमीकऊ गिन डाक्मले । छिनीक पिहीन लहो मोईभा डेनाड पेलीसके जाक्च भर्मिकोके रिन्हाक्के ईसकोई होट रिक्मले । होडिक मट्टई माहाले गुईयाँड लेच मासेहेच छ्याके लोहोके ह्कोम ले ।

भाट्टके माहाले खाट्टके आले,

घोंसो गुमस्था डोस्के बाहा ।

कानई लिसाड हि डिना माहाले,

आरमित्नी लाफा कानई हि याहा ।

चाम चाम रेन्भा छान्व 'माकिम' ईढिन्च राडच विचार डाच डाडनाड डा ढलिड मराडा । डऊ गिनाड लेच कुरा ड विचार ईस गजल्याकोई ओक्मलेको । काट निस दूट मेकुड लाडघाड डाक्के डाच बाहिक अरु पट्ट सेहेच ले । मगर दूटाड रिक्च रेन्भा आरनामको भोस्च बेलाड भुस्लुक गजल लाम खेहच 'मिमीक' ओ गीन घाडच ले । नूनीड टुन्च गीन लेच भर्मि सेन ड ठेमाड टाहाके माहेक्के । बाडाको ड घाडच गीन लेच भर्मि ज ठेमाड काल्के हेक्के । होट छान्म खान्के पाच 'मिमीक' कठ कानुड गुईयाँ, लीसे ढलीड आसा डानाड म्हाँड्या माछान्ले डेच मन्डिलाड । रिक्मा ढलीड जोक्चई अटआनोस अटआनोस । "मिमीक" के डई स्याबास डेलाड ।

लोक बहाडुर ठाडा मगर

२०६५/१०/११

ढूट ड ढूटोरिक फेदूक मिहिलके जु छान्निस्

“सर भोरिड । डा मिमीक मगर । नाकोके कुलाक डुपूकेउले सर ।”

कायाक आले डा नेपाल मगर सिप्या गुमस्ठा, काठमाण्डौं जोड समितीओ मिटिडाड कायाक लेनाड मिमीक जीकोए फोनीड डेकाड ।

“भोरिड, भोरिड । लऊ न मढेऊ डुपिड कुलाक छान्ने ।”

मिमीक जीकोए घाड मगर गजल रिक्केको टा डेम ‘वैरागी’ डाजैए डाके डेम लेकाड होट बाटी मिमीक जीके डुपूके गीन चोडा । गीन होस्कोके डुपूके खेकें ठाला । डई आबो गजलओ वट्याट राक्के हेक्चस्ले लख डासेआड । हटिड काने काडुपास, बाटचीट काजाटास । कपुरधारा लाक डुपिखिन काने खुप मिभड लाम मगर गजलओ बारेआड ढूक कासोटास । गजलओ ढूक कागराडास । गजलके अब कुट जाट्म अभई सेहेच खास्के हेक्लीड डेच बारेआड कुरा छाना ।

डा गजलआड ठाहाके जाक्च भर्मि । अघेरीड होडा गजल रिक्के डेम मगर मिडाकको भिलुक्के पाहाच भर्मि डा । मगर मिडाकको के गजलआड भिलीक्के गीन जाट्च भर्मि डा । होन्च ज काट रेन्का भर्मि, होस ड गजलके जाक्के । गजलआड सेरेडके, गजलओ पोखरीआड आरम्हाके जाक्च । गजलओ बन भिट्टी ठाहाके जाक्च । गजलओ बहर, रदिफ ड काफिया खटा गेस्के मिभड काच रेन्का भर्मिके डुपनाड डऊ मिभड ठोकनाड मालेया । डऊ मिगीन पिट्लुम ग्वा लख भुर्चेउ भुर्च छाना । मगर ढूटाड गजल रिक्के जाक्च भर्मिए हल डुपनाड सु मासेरेडोला ड ? मिभड सेरेडा । गीन गन्डाक लखा जोका । मिभड ग्वा लख भुरा काट मिनाम गजल रिक्च भर्मि राक्के डाहेकाड । गजल नेपाली खस ढूटोरिकाड ढलीड ईतिहास वुच विधा आले । गजलओ रिक्च लाम आस्काट न ले । कोहि कोहिकोए गजलके रिह्लीड डेले तर होटा माहाले । रिह्लीड डेच गजल छान्के माहेक्के । गजल मेल्लहउ रिक्च तरिकाको ले । खस ढूटाड रिक्नाड लख धुन, ताल ड भाखा खास्म रिक्के(वहराड) रिक्के ड रदिफ, काफिया खास्म मगर ढूटाड गजल रिक्के खाट्ले । होस्के सांगित याहानिखीन र्हीडके खाट्ले ।

मिनाम गजल्या मिमीक जीके गिरीड-गिरीड जिलऊ याहाचई खीन खीन ड ईन्च ज गजल गोम्होकाड डेनाड म्हैं छान्के अठेक्को । गजलाड जनकजी गन्डाक अट्छान्के ट्योकोस, होस्कुड रिक्मा होट ज अट्खेरे, कुन्च यामके ड भास्म, डास्म गजलो डारके डास्के नप्परिसे । नमखान टारच ड्याँभु लख न मगर ढूटके कुहुच मिनाम ढूटोरिक्या छान्के अठेहेक्को, मासेहेच कुराए पिडच बुढा ईमके जोस्के हेक्च आरू ड छान्को अठेक्को । हटई मगरकुड ढूट, ढूटोरिक फेदूके पाच मिहिलके छाहाच जु छान्म अट्खेयोहोको ।

जिलऊ !!

विप्लव मगर

विर्घा - ४ कट्टि, स्याङ्जा

डऊ मिडाक

म्हाटके पाचो ड म्हाटाक्के पाचो कानुड मगर दूटके जिवाकिड डेमो डऊ रिक्मा घोनाखिन मेठोरको भिलुक्के पामने । कुसई जाटिओ आस्टिव जिवाक्के होसई जाटिओ दूट, ठर्म, रोस, रेवस ड दूटोरिकके जिवाके परिस्ले । होटवाटि डई ईसे गलाम फोईड गजल गोरम पट्ट मगरकुड इहासाड राक्मने ।

पट्ट मिस्मो मुचो मगरकुड मिमीकओ गलाम फोसाक्के, ट्याडच ओंसाक्के डेमो ईसई गजल गोरम राहामे, कानुड हिलाड छ्याक्चो छ्याक्मा भराक्के ईसे गजल गोरम राहामे ।

डाके ईसई गजल गोरम छिक्के डुस्चो आडिवासी जनजाति राष्ट्रिय उत्थान प्रतिष्ठान ड डाके रिक्के लाम टनाक्चो बैरागी नाटा मगर, ऊजिर राना मगर हटई कप्युटर टाईपाड डुस्च लाफा हेमा 'बोगी' मगरके गिनीड होडा जिलऊ याहालाड । ईटा न आरमित्के परचो दूटोरिक्काको लोक बहाडुर ठापा मगर, आशिष सुर्यवंशी, पुरन 'सुगा', मिन ठापा मगर, मनु 'मिगीन', युवराज राना मास्कि मगर, विष्णु सिंजाली मगर, संयोक लाफा मगर, मेजन पुन मगर, भक्ति रजाली मगर, लेखक माकिम मगर, नर बहाडुर ठाडा मगर, तम बहाडुर फाल मगर, जमान माकिम मगर, रुम बिर्ता मगर, कुमार सुसिलीड दूटो रिक्का विजय लुडगेली मगर, ढन बहाडुर राई मगर, के. वि. राना मगर, खेम ग्रडजा मगर, खेमलाल लुडगेली मगर, महेन्द्र ठापा मगर, भेषराज गाहा मगर, टेक बहाडुर माकिम मगर, याम माकिम मगर, विजे गंगी ड सीचो वाजिऊ खड्क माकिम मगर हटई पट्ट चिन्डिचो ड माचिन्डिचो आरमित्चई ईसे डऊ गजल गोरम ओंस्नाखीन ढलीड लाफाको हुटाड हुट चाहामो रिक्का घोमो रिक्के ठाल्ले हो डेम असरा लामो लामो डाके ढलीड चोडाकिन डेचै भाले ।

जिलऊ !!!

'मिमीक' माकिम मगर

नवलपरासी

मोरल्याड ले कानुड.....

मोरल्याड ले कानुड, निलुक डु पिंगके माहाले
मगराँटी जाती मेठोर, सिक्के माहाले ।

काने म्याक्के माहाले, ढाट्के आले
म्हाट्ले कानुड रोस रेवस, रिक्के माहाले ?

वारचकोई मावारचकोके, लाम टनाक्के
कानुड ढूट डाक्के पाहानाड ढिके माहाले

हान मड्डा गाके माहाले, डास्के आले
न्हूनलाक छाना पढिस्के ड रिक्के माहाले ?

कानुड गुईयाँ छुम्च, छानाड भाँकरी दुम्चो
ऊसाहा जाट्के अस्पटालाड, हिक्के माहाले ?

मेठोरलोक

मेठोर-शब्द, मड्डा-रक्सी, गुईयाँ-समाज

सार आले नाड.....

सार आले नाड, काट फेरा वाट्ले
नाड डऊ मिगीन, चाहामो काट्ले ।

नाड मालेनाड याक, छुम्चो छान्ले
मिमीक डऊ ईसे, नाडके डोस्म वाट्ले ।

नाडके डाडनाड, मिक् डि न सिप्ले
सिलनाड काट लाम, रिही न भाट्ले ।

कुलाक डनी डाके, डास्मो मान्नी
डाके नाड सरबास, आरमितई न साट्ले ।

हुट चाहामो कान, त्वाचो डाडमो
लाडघा ईमाड डाके, पट्टई कराट्ले ।

मेठोरलोक

छुम्चो-अन्धकार, मिक् डि-आँसु, डनि-पनि, वाटके-बिसाउनु

भोको भोको.....

भोको गलामफेट, जाट्के जोहोले

बिक्मा कानई, सरबास गोहोले ।

गोराक ड नमबिक, माओल्ले ज्याके

निस मिजा, कानई माठोहोले ।

परिस्माई मिमीक, फोसाकमो कानई

ट्याडचो सेन ड र, ओँस्के माह्योले ।

बिलके माहाले बढिन मिनाम

ठोठरा कानई, कृडिक घोके ?

सिले मोई मिजा, माजाड फुन्हाकनाड

होट्ट न जिवाक, कानई लोहोले ।

मेठोरलोक

बिक्मा-दुःख, परिस्मा-शिक्षा, माजा/मेजे-कम उमेरको, फुनाक्के-जन्माउनु, ठोठरा/ठठरा-पुरानो

कान निसो.....

कान निसो, काट छाना लाम
मडापिन डऊ, मिगीनाड बोठान

लेन्मो मुले, नाक्कोके डई
डुप्के राहानी, खास्मो गवान

मिट्र म्हाट्ले डाडना नाक्कोके
मुके ह्योक्ले डाचो मुलीन

माम्ह्याक्की जेचो सेन ड र ह्विक
लाके राहाले माठुन्नि गलाम

सोन्मे डाचो रोह माडिन्मो
ठोहोम डई मिगीनऊ म्हान

मेठोरलोक

बोठान-छुरा, गवान-बहाना, मिट्र/रई-भोक, रिही-भाग्य, ह्विक-कसम/वाचा, म्हान-भोला, वान-
कपडाको कुम्लो ।

सिराई केट्ले.....

सिराई केट्ले च्याकमो बुर्लिन

काजुसाड छान्नि भेके न्हूनिड ?

भोस्ले काके मिटूकाड हिल्सो

पहर टनाक्ले, घाडचो वाडा न

ढेस्ले चुप्प कानुड नामचोस

मिहुट छाना छिनीड भेके लिक्न ?

जाट्के माहाले मिस्मो मुले

लिस छुम्चो ले माले लाम ।

फेस जई लाके पुन्मो मुले

सुई पहाक्ले सेहेचो पोड ।

मेठोरलोक

बुर्लिन-ऑठ, न्हूनीड-पछि, हिल्सो-पैसा, वाडा-पहाड, पहर-ईच्छा/चाहना/लालसा, पोड-पाठ, लिक्न-अलिछ ।

म्होरले गामो.....

म्होरले गामो एट्पाड हान
मुके कुडिक ईमाड मुलीन ।

गामो रेट्मा काने माडिन्ले
ठाक्ले छुम्ठाड जिवाक कान ।

कानुड हिल्चो सरबास वान्ही
आरलाके काने परिस्ले भ्गाड ।

परिसाक्के माह्योक्ले मिजा सिपलाड
लोके माह्योक्ले मिनाम बढिन ।

मासेहेचो रोस, पुहुके माहाले
डास्के बाहाले काने छिनीड न ।

मेठोरलोक

एट्पा-पसल, रेट्मा-हाँसो, सिपाल-विद्यालय/स्कूल, जिवाक-जिवन, मिनाम-नयाँ ।

नाको लेया डऊ.....

नाको लेया डऊ मिगीनऊ ऊसाहा
डासा कुजाट्मो बाहाले डऊ म्हा ।

ह्वामा कानुड डेमनीया काट
लम छिनीड आस्काट कोहा ।

डऊ मिमराड न याहा सिट्मो
कुटा जाट्मो डा रेट्के चाँहा ।

कुडिक पाल्यार म्याके डईचो
माह्योका सेहेचो नाकुड मिटाँहा ।

डऊ जिवाकाड डिबीया साटा
कुट जाट्मो ह्वाके आले डा ।

मेठोरलोक

ह्वामा-यात्रा, टाँहा-अनुहार/चेहरा, डिबीया-बत्ति/ज्योति, मेसेहे-रूप ।

काल्नाड ढेमाड.....

काल्नाड ढेमाड हिल न घोले

भाल्नाड म्हाकाड सारकोट माठोहोले ।

मेल्लाहा न सरबास मेलके पाले

फोके ह्वाचो लाम माकोहोले ।

डोस्के माह्योक्ले आसकाटो जामा

डुसऊ गीन्डूक कुडिक र मागोहोले ।

कहर लेचोकुड ढूक न चले

डुन्चो पहर सेन ड र मालोहोले ।

मेन डेहाडचो मिस्मो मुले

सेन मिमीकऊ गलाम फोले ।

मेठोरलोक

सारकोट-काँध, जुमा-जित/विजय, गिनडुक-भावना, डुस-सहयोग, डुन्च-धमिलो ।

भर्मिकोई घोले.....

भर्मिकोई घोले गौंचो लाम

टाहाके ह्योक्ले छुम्चो नाम ।

आस्काटऊ काल्मा चेमो याहाले

मिगीन खास्ले हिके ल्हूम ।

ह्वानाड डुज्चो खड्डा माखाडले

घोसाक्के माह्योक्ले जिवाको गलाम ।

कराडचो मिमीक जाट्मो ओंस्ले

न्हेपाक्के पाले मेनो न म्हान ।

मेनकेचो लाफा मेनई न जाट्के

भोस्नी आकेलई नामखान ।

मेठोरलोक

न्हेपाक्के-भराऊनु, मिपाड-हिमाल, नाम/बोन-जंगल, गौंचो-बाडगो ।

डा कठा.....

डा कठा नाक्को डाक्लेया छानोला
डाके न नाक्कोई जाक्लेआ छानोला ।

करामऊ लुफु कुडिक पुहुले
डाके नाकुड मिक छक्लेया छानोला ।

लामाड ह्वानाड कुहुमो मुनाड
नाकोई न डाके सोटाक्लेया छानोला ।

ईसे मिगीनाड म्हा छान्नाड डऊ
नाकोके डाके लेखा बिक्लेया छानोला ।

मिह्नी ख्योहोचो लेखा जाट्नाड डा
नाकोई न डाके रेटाक्लेया छानोला ।

मेठोरलोक

मिह्नी/जामछोस-रीस, कराम-सरम, लख/लेखा-जस्तै, बारी-लागी ।

मोई भ्माड.....

मोई भ्माड कानई नामचोस जुराक्के ले
मिखार छान्मो लिसके ढेमाड भुराक्के ले

पेलीसाड हिल्चोऊ आरटुस माछान्नी
मासेहेचो गिनडुक छिनीड न न्हूराक्के ले

टनाक्के ले पट्टके लिस्चो टालु बुमो
हिलऊ छ्याक्मा कानई न भराक्के ले ।

निस हूट छ्याक्मो मुके माहाले च्याक्मो
लेचो कानुड कहरऊ म्हान न खराक्के ले ।

कुडिक काने टाक्कीके फोकुड मेडेर
मानम होडिन्चो आबो लो टुराक्के ले ।

मेठोरलोक

मोईभ्माड-मातृभुमिमा, आरटुस/बुटा-रुख/वृक्ष, छ्याक्मा-बन्धन, भिन्टा-संसार, पेलीस-विदेश, मानम-
सपना ।

भर्मिकोई अघेर.....

भर्मिकोई अघेर आरटुसाड कलाले
मेयारटुड चेमो म्हाकाड भलाले ।

ढाक्न जई आले म्हें गुप्पो मुके
सिक्नाचो पट्टई डास्के न जाले ।

ह्वाले छान्ताडचो तुस्मो डाडगा
ग्याहा डेहाड चो सुई र मालाले ।

च्युप्ना जई लेसा लहो डेकेचो
ह्मस्निखिन चो कुहूनाड र मासोटाले ।

दयाडचो मडाडले कुसेई र तुगाऊ
ग्योहोटाड चिक्चो सेन ड र मापाले ।

मेठोरलोक

दयाडमा-उज्यालो/प्रकाश, तुगा-तारा, मेयारटुड/मिरटुड-फेद, जई-मात्रै ।

रोहऊ ढाकार.....

रोहऊ ढाकार जाहामीया भास्के परिसा
चमचाम डई ज्यामिया ह्वास्के परिसा ।

डाके मिक डियाड ठाहाकम आना
आस्काट कठा ईम खास्के परिसा ।

ढलीड कठा गीन योसा नाकोई
हिउए ठुरी रिक्के डास्के परिसा ।

आस्काटऊ नाकोई घोमो त्वा हुट
काट लाम लेया भास्के परिसा ।

कलापऊ गेट्मा डाके खासा नाक्कोई
भयोच डा लेनाड र रिस्के परिसा ।

मेठोरलोक

ठुरी-चिष्टि, गेट्मा-खेलौना, गीन-मन, रोह-माया/प्रेम ।

खास्ले नाकुड.....

खास्ले नाकुड गीनाड जुर
वाट्के याहानी रोहऊ सार ।

ग्यौँहोट लेखा डाडना मिटाँहा
म्हाट्ले डऊ च होट न मिट्ट्र ।

सगलोसगा छिनीड पिहीन
डाडले नाक्कोके न डईचो अघेर ।

बहुब ठुन्मो हिके आरचिच आले
डाप्नि डाके मिक्ऊ सर ।

कलाप भाहानाड भिन्टाड छुम्ले
डऊ जिवाकऊ नाक्को मिढिर ।

मेठोरलोक

सर-वाण, बहुब-भ्याल, सगलोसगा-जताततै, जुर-घर, मिढीर-ज्योति ।

काट न लाम.....

काट न लाम नाक्कोई भाका
आस्काट कठा त्वाके जाका ।

काट न त्वामा डेमिया कानुड
हिल हियाड छिनीड हाका ।

लहो डेमो याहामिया गीन
सर नाक्कोई होनाड छाना ।

चेसाक्ले डाके डेमिया गन्डाक
डोडा मिघ्याड नाक्कोई ठाका ।

रोहऊ मिपुरुड भलाक्ना खिन
ईसे 'जनक' के सरवास रोहाका ।

मेठोरलोक

मिपुरुड-कोपिला, मिघ्या-विच ।

ड्याँबू.....

ड्याँबू भास्के भोस्के ले
नमखान फेरचो ओँस्के ले ।

छ्याक्मिया कानुड हिल
आबो छ्याक्मा फोस्के ले ।

रिडटाँमो डामिया मिगीन
होसे आबो जोस्के ले ।

मुले कुडिक छुम्टाड
भास्के आबो होस्के ले ।

भ्याडलाड ठुन्मो डाचो
रोस ईसे योस्के ले ।

मेठोरलोक

भ्याडला-जाबी, फेरच-उदाएको, छ्याक्मा-बन्धन, ड्याँभू-बादल ।

राहाले सढई.....

राहाले सढई मानामाड मागिन्मो
मुले मारमिट्मो नमबिकाड रिन्मो ।

जिवामने डाचो डेमो नाकोके
पिडासऊ ठुरी मायाहानी बिन्मो ।

मिक डि मिकिड सरबास जोका
नाक्को कठा डुप्के माडिन्मो ।

डई चो टौंलास्मो न चेले याक्को
डऊ मिकाड नाक्को मुनी सिन्मो ।

घोनी लो लाफा डऊ ईसे हुट
नाक्को डेमो न राहामले छिन्मो ।

मेठोरलोक

जोका-बग्यो, पिडास-विछोड, टौंलास्म-टोलाएर, मिकीड-आँखावाट ।

कानुड भोट.....

कानुड भोट लोके पामे

कानुड लोयाट जोके पामे ।

कान्कोके काल्मा खास्मो

ढेनाम न टौँहोके पामे ।

टनाक्मो असरा मिस्मिया

भुक्किडे चिँही सोके पामे ।

डभ्याक्मो कानुड डिहीमाके

सिराकोई च लोहोके पामे ।

कानके खाट्चो संविधान रिक्के

भेके हुट होयोके पामे ।

मेठोरलोक

लोयाट-अधिकार, काल्मा-भच्याड, सिरा/मिगुर-नेता ।

वालिमटई छ्याहाके.....

वालिमटई छ्याहाके हिके कान आले
मेहें होसे आबो फुसाक्के बाहाले ।

टेमचो घाडचो हिके ले ईनाड
बाडा भास्मो नम्हाके माहाले ?

डई सरवास लाटाको डिना
मेडेर लेमो र सेन र माडाले ।

ठुन्डिसाड कान भाडओ ठुन्माड
डासाक सेन कान्कोई पाले ?

सेहेमो कठा ह्वानी हई लाफाको
खड्डा कोहोमे नाक्को राहाले ।

मेठोरलोक

वालिमटई-वरिपरि, बाडा-पहाड, डासाक-मुक्ति, खड्डा-खाडल/भास ।

आरमिट्मिया डई.....

आरमिट्मिया डई चो ड्याँभूके छाजान
कलाप न लेसा डाके टुचो नामखान ।

फुसाका नाक्कोई रोहऊ आरटुस
पामीया वाट्के न होसे चामचाम ।

कुलाक डई होसे म्प्याक्के ह्योक्ले
नाक्कोई याहामीया लफु जाहाम ।

मिमराडओ नामाड बाँरो लईडिका
कुलाक ह्योक्ले रेट्के डई रेट्मा पाम ।

कलाप र डाके सरबास न लास्ले
याकको चेले डई चो छिनपिहीन गाम ।

मेठोरलोक

नाम-वन, लफु/लुफु-रुमाल/पछ्यौरा, बाँरो-डढेलो ।

हिके भोएई.....

हिके भोएई भोयोऊ हिऊ जुह्वाका
पट्ट नेपालीकुड मिमीक न्हुह्वाका ।

सगलोसगा बोम बन्दुक फोडोक्नाड
गाडमाओ होसे लाम बुद्धऊ टुह्वाका ।

छान्चो काजुट मिबानी कानुड
होसे आबो चो कानई न हुह्वाका ।

भिन्टाड मन्डिमा कानुड घाडाक्मिया
लहई न होसे छिनीक कुह्वाका ।

कुसई जोगी राहाल्या र केप न सिल्चो
सु सिराई लोयाट जनटाके बुह्वाका ।

मेठोरलोक

मन्डिमा-ईज्जत, गाडमा-शान्ति, बोम-बम ।

डाके बिकनाड.....

डाके बिकनाड नाक्को मराडले

हिल घोमो भलाक्नाड सु क्हाडले ।

मेनके जई भर्मिकोई आरमित्ले

फोकुड लिवाचो सेन ड र मागराडले ।

कानई गुईयाड कुढिन्चो ले रोस

फोकुड जाडघाड न टुस्मो घाडले ।

पट्ट न ईनाड स्वार्थि छान्के लेसा

अघेर टाहामो न्हुनलाकुडके सुई वाडले ?

लहो ड फोको डेमो भाके हिके

ईनाड चो मेनो जई न म्हा डाडले ।

मेठोरलोक

जई-मात्रै, लिवा-भारी/बोभ, मिजाड/जाडघ- शरीर ।

डऊ ईमऊ.....

डउ ईमऊ लाम राहाल्या छान्नि
रोहऊ न म्हान जाहाल्या छान्नि ।

ईसे मिगीनऊ सारह्याड न
नाकोई ठोकोन पाल्या छान्नि ।

छुम्ठाड ग्योहोटी साठ डास्नाड
मिठीर छान्मो राहाल्या छान्नि ।

पट्टके ठगडिमो डुप्के डाके
याम नाक्कोई भाल्या छान्नि ।

भामो कुडिक मुके आले लोस
चाहाक्के अटा काल्या छान्नि ।

मेठोरलोक

अटा-पुल, याम-समय, सारबारी/सारह्याड-फुलबारी ।

सारघाऊ टुगा.....

सरघाऊ टुगा डाके भलाक्ले डेमीया

डऊ मिगीनो पहर छलाक्ले डेमीया ।

कुलाक म्हाटा आरमितओ नामसुहू केस्मे

रोहऊ लुफु पुहाकमो जाल्हाक्ले डेमीया ।

रडगीनाड छाबुक माडाडचो लास्नाड

नाककोई न डाके गोपाक्ले डेमीया ।

मेयोड ह्याट्के ठोकोन मालेनाड

नाककोई न डाके डलाक्ले डेमीया ।

मिरापाड डा ठाहाक्चो यामाड

नाककोई न डाके भुलाक्ले डेमीया ।

मेठोरलोक

मेयोड-बिलौना, मिराप-रोदन, रडगीन-हृदय, छाबुक-व्यथा, पहर-ईच्छा ।

माडास्नि.....

माडास्नि राहाके डऊ ईमो लाम्
मलईडिनी जिवाके बानी मिक् डि गाम

छाबुक नाकुड छान्नि बाहाल्या
गीन ईसे डऊ याहामने टाँम ।

हिकके ईढिन्चो डाके छान्नि
म्ट्याक्ले पट्ट नाक्कोके डाँम ।

छिनपिहीन डाके छान्म ईट न
कलाप र मुके माट्योक्ले भाम ।

‘जनक’ के डेले वोंला पट्टई न
सगलोसगा नाकुड आरमिन लाम ।

मेठोरलोक

टाँम-ओछ्याएर, गाम-पिएर, लाम-लिएर, लाम्-बाटो ।

लिकन होस.....

लिकन होसे लोहोके ह्योक्ले
मिनाम लाम कोहोके ह्योक्ले ।

अघेर लेसा डोस्नि न लाफा
गलाम भाडओ फोके ह्योक्ले ।

चिचो बूल काट साट्निखीन
आस्काट आबो कोके ह्योक्ले ।

सरबास डोस्नि नाडडी चेस्के
पट्टऊ हुट घोके ह्योक्ले ।

कराडचो हुल्मा राक्चो आबो
हिऊओ छरछर्या छोके ह्योक्ले ।

मेठोरलोक

लिकन-आलस्यता, हुल्मा-पहिरो, नाडडी-नदी, छरछर्या-भरना, भाडओ-फलामको ।

रोहऊ गेस्मा.....

रोहऊ गेस्मा नाक्कोके गेसाक्के राहिड

नाकुड ईमाड ढूक केसाक्के राहिड ?

नाक्कोके लेकिड रेट्मा म्हाट्मो नुहूनाड

होडिकाड डा होसे ल्हेसाक्के राहिड ?

आस्काट माले डऊ मिगीनो लाफा

नाक्को खाटा न डा जेसाक्के राहिड ?

कानुड मिघ्याड नाडडी न लेल्या र

होसे नाक्कोके चेसाक्के राहीड ?

मिमीक भ्युल मालईडिचो यामाड

डई न नाक्कोके मिसाक्के राहिड ?

मेठोरलोक

ढूक-कुरा, मिमीक भ्युल-निन्द्रा ।

हुट नाक्कुड.....

हुट नाक्कुड डऊ लुगूम

डा नाक्कुड डानि कुहूम

कठा जिवाके कठा सिके

माले ह्वामाऊ कानुड मिडूम

नाक्को डऊ डा नाक्कुड आले

आरमित्मा माडानी आस्काटो बूम

बिकले डाके नाक्कोके बिकनाड

माहाले मिगीन डऊ चो ल्हूम

कुडिक म्हाड छानत्या र कराडचो

डऊ गोप्ले नाक्कोई सुहूम ।

मेठोरलोक

म्हाड-घाउ, लुगूम-सिरानी, कुहूम-कख्याएर, मिडुम-अन्त्य ।

डासाकऊ.....

डासाकऊ सोटा मिडाक अघेरा

हिके 'लखन' के टाहाका लुमरा ?

कानुड लिसऊ काट रोह्याओ

हिके पिहूनी मारिक्मो टुह्वा ?

कुसेई जिवाक याहा ऊपरकोके

आस्कोके म्ह्याके मलास्ले करा ?

चिक्चो नमबिके डेमो सिल्के

बाडरो लईडिमिया होसे होरा ।

रोस कुन्चो इहासाड सिमल्हेसऊ

फुन्च याकाड आरमित्ले सुई बोपरा ।

मेठोरलोक

लुमरा-चिहान, रोह्या-प्रेमी, सिमल्हेस-सहिद, इहासाड/अघेरा-प्रथम ।

जिवाकिड.....

जिवाकिड न डिबराहाके
राहानी हुटाड हुट चाहाम ।

सोटाकिड हई सावट
लोयाट कानुड लाके ।

कानुड हिल फेट्मो मुचो
कह्नाडचो ल्हूड लोहोमकाके ।

नुडसेट ओस्नि म्हाटचई ले
भोस्नि लाफा पाके ।

परिस्मनले भ्वाँरीआड
आरम्हाके राहानी पाहाके ।

मेठोरलोक

डिबराहा-पुर्खा, फेट्चो-दबाएको, भ्वाँरी-भुमरी, नुडसेट-ईतिहास ।

लहीड निरडकुसो.....

लहीड निरडकुसो माल्हीडल्या छान्नि
पोडा क्रान्तिओ मारिडल्या छान्नि ।

भर्म भर्मियाड ले खड्डा कद्दाडचो
होसे पुरिक्के डिनल्या छान्नि ।

लिवा बुमो जिवाचो खाटा कानई
लोफुडओ छ्वाबुक गिनल्या छान्नि ।

कद्दाडचो जन्तु भर्मि मारचो
माडाडनी माडनाम रिनल्या छान्नि ।

काट न कुडिक ठठरा हजिख
मिनामाड काल्के बिनल्या छान्नि ।

मेठोरलोक

पोडा-चुलो, खड्डा-खाडल, लोफुड-गरीब, हजिख-गाडी ।

लिसके.....

लिसके जाटीड जिवाक आडिसयाहा
कानुड आहान जिवाक्के ड्याहा ।

भाट्के माहाले खाट्के आले
घोंसओ गुमस्था डोस्के बाहा ।

इकओ याक स्याट्मे मोई भा
मुमने मिस्मो सुएई कि डाँहा ?

कान माछान्नि लुम्के हिलचोआड
मेलीसओ मिखीही योस्के ले चाँहा ।

कानई लिसीड हि डिन्हा माहाले
आरमित्नी लाफा कानई हि याहा ।

मेठोरलोक

आडिसयाहा-सर्मपण, मोईभा-मातृभूमि, आहान-कथा, मिखीही-काँचुली, पिहुनी-उखान टुक्का ।

जाटा डेहाड.....

जाटा डेहाड कानई जूडको
ट्योक्ले सरबास भास्के ल्हूडके ।

ढलिड धोढरो आरटुसको फुसाक्के
परिस्ले लाफा चेके मिआरटूडको ।

हिके ईनाड ओस्नि न लाफा
जिवामो ड सिचो लेखा लोफूडओ

कानुड गुईयाओ रोस कुढिन्चो
सुहूनी न रिडचो ड खान्चो आहूडको ।

मिनाम कानई खासिड ल्हूमप्यास
डिनन्ही बाट्के कानुड म्हूडको ।

मेठोरलोक

जूडको-प्रयासहरु, ल्हूमप्यास-चौतारो, आहूड-ओधान ।

भर्मिकोई.....

भर्मिकोई लाके परिस्ले टूस
सिल्के ह्योक्ले चिक्चो फूस ।

आरमित्नी पट्ट नाहाकोई लाफा
मारचो सेन ड माछान्ने काजूस ।

फोकोके कान परिस्ले जिवाके
माम्ह्याक्नि लाफा जाट्के डूस ।

पट्ट न पिहीन डेम मुले
जोक्चो गन्डाक ल्हेस्मने कूस ।

मिस्या मिस्या पाले पट्टई
कुचेई पालेर टयाके मिहूस ।

मेठोरलोक

टूस-ईख, फूस-धुँवा, काजूस-काम, कूस-कुन, गन्डाक-नदि ।

हिके नाक्को.....

हिके नाक्को भाके पामे ?

आसकाट लाम जाके पामे ।

नाकुड होसे आरमित्माओ

लुर्फु ऊपरके टाँके पामे ।

हिके ? नाक्कोई छिनपिहीन

आस्काटओ आरमित लाके पामे ।

नाक्कोके न याहामीया गीन

बोठान हिके छाहाके पामे ?

सेमने डईचो छा भेरेस्के

नाक्कोई उऊ म्हाके पामे ।

नाक्को कठा.....

नाक्को कठा डाक्के माह्योक्ले
आस्काट्के ड डई जाक्के माह्योक्ले ।

डऊ चो पट्ट न नाक्को न आले
ऊपरकुड आरमिटाड हाक्के माह्योक्ले ।

माह्योक्ले डईचो म्ह्याकिड डेनाड र
हूट आस्काट कठा चाहाक्के माह्योक्ले ।

जिवाके सिके कठा न कानको
ऊपर कठा ठूक भराक्के माह्योक्ले ।

नाक्को डेमोन डाचो जिवामने
मिगीनाड ऊपरके राक्के माह्योक्ले ।

मडिना मुके.....

मडिन मुके कठा काम्हून
लाले नाडके डेमो ल्हेफून ।

नूड डेचो गीन बिक्नाड
गेप्ले आरमित्नाड डाके काभून ।

ईटा न छाना डाके माहिनी
गेस्के माह्योका रोहओ मिपुरुड ।

मिठाप केट्के कुटा जाट्मो
सरबास डुपा जारचो ल्हूड ।

घोट्टा याहा माडेनी साली
सिट्के माह्योका मिक् डि नूड ।

मेठोरलोक

डेचो-कमलो, ल्हेफून-पुर्नजन्म, काभून-एकछिन, मिपुरुड-कोपिला, घोट्टा-धोका, मिठाप-पाईला ।

बिक्नाड.....

बिक्नाड डाके नाक्को रेट्नी
गेट्मा आले डाचो गेट्नी ।

डा ह्वाचो लामाड नाक्कोई
जूक्या डाके पट्टके एट्नी ।

रोक्किचो ईसे हजिख जिवाकुड
ह्योक्ले र नाक्कोई लोटो केट्नी ।

सरघाऊ टुगा भलाक्चो ठूक
छिनीडचो डाके डेले मआरमेट्नी ।

कुलाक नुहा टनाक्चो माडनाम
ह्योकल्या नाक्को लोटो ल्हेट्नी ।

मेठोरलोक

जूक्या-काँडा, गेट्मा-खेलौना, एट्नी-बोलाऊ, हजिख-गाडी ।

ए मेठरलक.....

ए मेठरलक म्हाट्चोको
ले हई सरबास कराट्चोको ।

राहामे कन्नाडचो नामसुहू
टुके माले खाट्चोको ।

चिचो नामाड सरबास ले
रा ठोहोमो साट्चोको ।

बुसाक्मने ठठरा आरबो
पानी ल्हूमप्यास बाट्चोको ।

रिडटाक्मो डाले हिके ?
मालेसा हिऊ हाट्चोको ।

मेठोरलोक

मेठरलक-परिचय, नामाड-बनमा, रा-पासो, हिउ-रगत ।

भर्मिकोई.....

भमिण्कोई भर्मिके छुनाड
माघोटोस्चो लेरा कुनाड ?

कुचेई खास्मे आस्के ठानाड
हि डिन्नि पिह्नीस्के टुनाड ?

मामुडमे र लाफा ठठरा
रोस रेवसो आरबो बुनाड ।

मेनकेपाड सिडी कामो मुले
सुई सेले र मेयोड चुहूनाड ।

कह्नाडचो मारचो जाट हिके
ग्याचो न ले पट्टओ ह्युआड ।

मेठोरलोक

ठान-मन्दिर/थान, माघोटोस्चो-नचोखाएको, मेयोड-बिलौना

मिठीर.....

मिठीर लामो राहानी

छुम्चो पामो राहानी ।

कुडिक मुके नामरीयाड

आबो चो भामो राहानी ।

मिकाड भाबु भेरेस्चोकोके

लोस न डामो राहानी ।

गुईयाँओ पट्ट लवाटके

पोडाड कामो राहानी ।

मिखीही योस्के होसे

माडनाम जाहामो राहानी ।

मेठोरलोक

मिठीर-किरण, भाबु-धुलो, नामरी-छायँ ।

डा नाकुड.....

डा नाकुड कुवाँरा
कुलाक छिनीड भुरा ।

डऊ गीनो छाजान
छिनीड होसे जुहा ।

कुहूक्के पानाड डा
हूट घोके माले सुरा ।

आरचिहीम नाकोके डई
ओंस्के याक टुहा ।

म्हयाक्के डई डेनाड र
नाक्कुड सावट डुहा ।

मेठोरलोक

कुवाँरा-पुजारी, छाजान-छानो, डुहा-गुञ्जिनु/घन्कनु

लीसऊ.....

लीसऊ माडाडमे मिरापके

लोहोके माहाले गरापके

मिक हुप्पो मुचोकोके

परिस्ले डाडगाई डाप्के ।

हि घोएके ह्योक्ले र

मे-मेल्लाहा पामे डाप्के ।

कुसे कुडिक लिस्चो ले

माडास्नि पट्टके जाप्के ।

माकेल्मे चिचो नमबिक

मासाट्नी ग्याचो ल्यापके ।

मेठोरलोक

मीराप-रोदन, गराप-समस्या, डाप्के-सिंगौरी खेल्लु, ल्याप-ज्वाला, जाप्के-जोख्लु ।

ए मगरको.....

ए मगरको राहानी न
आस्टिब लो पानी न ।

ठपईला काल्के ले
हान मड्डा मागानी न ।

कुडिक आले हार
रिक्मा रा लानी न ।

कुडिक टेम्मो मुले
आबो चो घाँनी न ।

हिके भाचो लाफा
काट छान्मो चाहानी न ।

मेठोरलोक

आस्टिब-अस्तित्व, ठपईला-खुड्किलो/भन्याड ।

डई सारघा.....

डई सारघा डिहीमिया
नाकोई खोपा याहामिया ।

सेरा-मासेच खासिड
मले बहुब डेमिया ।

नमखान ऑस्के पानाड
डऊ मिमीक हुप्मिया ।

डाचो भुर्ले डेनाड
मिखार डऊ चेमिया ।

डई ल्हँडले डेनाड
मेडेर डऊ राप्मिया ।

मेठोरलोक
खोपा-कोठा, बहुब-भ्याल ।

हि छाना.....

हि छाना छेना
माराहा लेन्नाँ ।

ऊसाहा नाक्को
हुट डऊ चेनाँ ।

डासा नाक्कुड
डा आले डेनाँ ।

हि जातीड डा
पट्टई खेनाँ ।

म्हयाकोला पट्ट
काठाड जेनाँ ।

लहूँ आले डा.....

लहूँ आले डा

खूँ आले डा ।

नामखान टुचो

ड्याँभू आले डा ।

ईम न जोसाक्चो

आरूँ आले डा ।

हिलाड छाहाचो

जू आले डा ।

पट्टके बिरटाक्चो

राँघू आले डा ।

राँघू.....

राँघू माछान्नि

बुद्ध न छान्नि ।

ह्यूआड आरम्हाके

आबो चो गान्नि ।

भराक्मेसा हूट

चाहाक्के राहानि ।

ईम-ईमाड मराड

भेरेस्मो बान्नि ।

पुन्माओ लाम

योस्मो आन्नि ।

मेठोरलोक

आरम्हाके-पौडिनु, राँघु-बाघ, गान्नि-तर्स, पुन्मा-लडाई ।

गन्डाक.....

गन्डाक आले डा

खेरके पाले डा ।

घाडचो वाडगाके रा

भास्मो याहाले डा ।

जारचो सरबास

लहूडके रा जोकाले डा ।

घाडचो डु लास्चो

आरटुसके फुटाले डा ।

लाडघाओ वाडरोके

साटके टाहाले डा ।

डाचो.....

डाचो सरवास न फुमने
कुरिसआड पुन्के मामुमने ।

कह्नाडचो मानाम टनाक्ले
काजुस जाट्मो सुई जुमने ?

सु ? हजिख रो घाडचो ईम
डिन्नाखिन भुप्याड मुमने ?

मेने रो फोकुड भोर्मि टा
पट्टके चो सुई कि कुहूमने ?

मेनो मोईढूटके उभ्याक्मो
पेलीसऊ ढूटाड चुहूमने ।

रईठान्या.....

रईठान्या काट माले

कुजाट्मो लोयाट पाले ?

सेन वारले कानकोई

हुल्माई चो हुप्पो ना ले ।

खड्डाड कानके परिस्मने

होटीड ख्योहोके सेन आले ?

कान कानके पुनाक्मो

उपरकोई फईडा लाले ।

ल्हूड छान्मो राहानी

डि छान्के न माहाले ।

मेठोरलोक

रईठान्या-आदिवासी, फईडा-फाईदा ।

आरच्युले.....

आरच्युले हई डाके डाडमो
मिगीन चो अऊला मराडमो ।

फाप-साहाकओ खराँटाड रा
नाको डोस्नाड लास्ले गाँडमो ।

नाकुड डऊ रोहऊ आरटूस
ओटई नुहोस सरवास घाडमो ।

डा ह्वाचो लामाड सेन ड
ग्योम्चो जु मायाहानी टाडमो ।

झहामो भ्या जिवाक नाकोके
राहानी हई डा मुले वाडमो ।

मेठोरलोक

फाप-चैत्र, साहाक-महिना, खराँट-खडेरी, जु-काँडा ।

हुट डऊ.....

हुट डऊ लो घोनी
ऊपर कठा माजोहोनी ।

नाक्को कुहूनाड
डऊ भराड सोनी ।

डा न ले फोकुड
आरमीट लोहोनी ।

रोह याहाले गीनओ
म्हानाड लो ठोहोनी ।

मान्नि हई लोस
डऊ अघेर टौहोनी ।

हिके.....

हिके रिक्मा माकेस्ले
हिके मेठोर माभेरेस्ले ।

ले री चो मिटुलूआड
कानको सेन रेस्ले ?

रुट्चो कानुड सावट
सेनकि होसे ढेस्ले ?

कानके बोले खास्मो
पट्टई न गेस्ले ।

साट्के परिस्ले लाफा
मिही च्युप्चो घेरेस ले ।

मेठोरलोक

घेरेस-कपडामा पर्ने जुम्रा, बोल-भकुण्डो, मेठोर-शब्द, रिक्मा-कलम ।

ढाकर.....

ढाकर बुमो याक चेलीड
हार घोएमो याक चेलीड ।

ईमाड पोडा माढानाड
मितार घोमो याक चेलीड ।

सिपालाड पहिस्के माडिन्नाड
माहारा नुहूमो याक चेलीड ।

जुर्चो छाजान जिप्के मानमाओ
सार म्हरेटूमो याक चेलीड ।

च्याहाचो बढिन योस्के
डार नुहूमो याक चेलीड ।

मेठोरलोक

टार-निधार, डार-मेला, माहारा-गोठालो, म्हरेटूके-रोप्नु, याक-दिन ।

सिमोरा.....

सिमोरा छानिड मिसी

जाट्म चो माछान्नि हि ?

माटाकिन लोनो डेर

कानई न खासिड रिही ?

आकिम्हई हई नामखान

भोको लोहीड न मिली ।

गराप राहाले नुहूले

कह्नाडचो लाके पर्ले खि ।

हुरीड राहानी लाफाको

ले गुईयाँड डोस्ति रि ।

मेठोरलोक

मिसी-अमर, माटाकिन-नताक, लोन-भगवान, रिही-भाग्य, खी-विश्वास, रि-मैला, गराप-समस्या ।